S. ANDREAE CORSINI
ORDINIS CARMELITANI
EPISCOPI FÆSVLANI
VITA.

AVTHORE

FRANCISCO VENTVRIO

EPISCOPO S. SEVERI.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ROMÆ, Apud Hæredem Bartholomæi Zannetti. MDCXXIX.

SVPERIORVM PERMISSV.

Imprimatur, ſi videbitur Reuerendiſſ. P. Magiſtro ſacri Palatij Apoſtolici.

A. Epiſc. Bellicaſtren. Viceſg.

Imprimatur.

Fr. Nicolaus Rodulfius ſacri Palatij Magiſter, ac Ordinis Prædicatorum Vicarius Apoſtolicus.

Digitized by Google

Sanctiſsimo, ac Beatiſsimo Patri, & Domino noſtro,

VRBANO OCTAVO PONT. MAX.

FRANCISCVS EPISCOPVS S. SEVERI
Perpetuam Felicitatem.

MVLTIS nominibus, Beatiſſime Pater, debet S. V. Chriſtianus orbis, quæ recenſere, nec inſtituti mei, nec virium eſt; ſed æternæ memoriæ ob eorum magnitudinem conſignata, illuſtre S. V. nomen omnibus futuris ſæculis efficient: inter quæ haud poſtremum illud cenſendum eſt, quòd Beatum Andream Corſinum Carmelitam, Fæſulanæ Eccleſiæ Antiſtitem, in Sanctorum numerum adſcripſit: hoc enim facto, & Epiſcoporum vigilantiæ, & regularium diſciplinæ, à quibus duobus rei Chriſtianæ conditio magna ex parte dependere videtur, conſuluit. Poſito etenim tam excelſo loco vitæ ipſius exemplo, qui in vtroque ſtatu eximius, ac plane admirabilis fuit, habebit eorum vnuſquiſque quod intueri, ac imitari poſſit ad partes ſuas egregie

 implen-

implendas, atque exornandas. Accedit & id, quod etſi à S. V. ſæpe dictum, ac ſæpius auditum eſt, hoc tamen loco omittendum non videtur: Sanctum hunc hominem eo præcipue chariſmate diuinitus ornatum fuiſſe, vt non modò diſſidia componeret, ſed & incendia bellorum reſtingueret: quæ poſt mortem etiam gloriosè præſtitiſſe certum eſt. Sapientiſſimè igitur hoc potiſsimum tempore eius Veneratio à S. V. in Eccleſia aucta fuit, quo bellorum turbinibus vniuerſus pene terrarum orbis, ac Italia præcipuè, inhorreſcit. Quod ſi, vt ſperandum videtur, huius ſancti Antiſtitis precibus propitiatus Deus has tempeſtates ſedauerit; profectò S. V. beneficio adſcribendum erit, quòd ſalutare hoc ſidus tam opportunè Chriſtianis omnibus oſtentarit. Illius ego Vitam, vt tanquam à capite & fonte ad vniuerſam Eccleſiam promanet, vberioreſque afferat fructus aucta S. V. benedictione, Ei humillime offero; Deumque enixè rogo, vt ad Chriſtianæ Reip. vtilitatem diuturnam Ei vitam largiatur, votorumque omnium, quæ certè ad Eccleſiæ gloriam ſemper, ac profectum pertinent, compotem efficiat.

S. AN-

S. ANDREAE
EPISCOPI FAESVLANI
VITA.

VNIGENITVS Dei Filius, Dominus, ac Redemptor noſter, cùm humanæ ignorantiæ tempora deſpiciens, ad docendum populos viam prudentiæ, in orbem terrarum de ſinu Patris deſcendiſſet, & æternæ vitæ verba mortalibus tradidiſſet; non præceptis modò, ſententijſque, quod multi è ſæculi Sapientibus fecerunt, ſed operibus etiam factiſque doctrinæ ſuæ fundamenta conſtituit; vt qui tam ſublimi, & hactenus inauditæ diſciplinæ nomen daturi eſſent, non diſceptationibus, & doctis fabulis intendendum; ſed opere, & veritate cæleſtes virtutes exercendas ſibi eſſe intelligerent. Et ipſe quidem, vt verba factis approbarentur, ſan-

ctiſſimæ, ac innocentiſſimæ vitæ ſuæ, tanquam eorum omnium, quæ docuerat, abſolutiſsimum exemplar humano generi propoſuit, atque ad illud imitandum non ſolum plurimis exhortationibus inuitauit; ſed & cæleſtis Dexteræ auxilio promiſſo homines animauit. Sed ne tantarum, ac tam eximiarum virtutum radijs humanæ mentis acies hebetata, à propoſita ſibi ſpe decideret; idem Dominus noſter in miſericordia diues, eamque adhuc vberiùs ſuper humanum genus effundens, ad eum rediens, qui ipſum miſerat, homines plurimos reliquit, eiuſdem quidem nobiſcum naturæ conditioniſque, egregia tamen virtutum excellentia præſtantes, quorum nos imitatores eſſe poſſemus, ſicut ipſi Chriſti fuiſſent: quorum numerus iam ab initio exorientis Eccleſiæ adeo auctus eſt, vt in ſacris Literis etiam arenæ maris exæquetur. Et ſanè, quemadmodum in mundi exordijs quamuis Deus Spiritu oris ſui cælum firmaſſet, ac innumeros ſyderum ſplendores, qui obſcuritatem noctis illuminarent, accendiſſet, non tamen ipſius poteſtas, vireſque defecerunt, quin etiam nouas ſtellas opportunis temporibus exoriri faciat, quæ inſolitis ſplendoribus nos in admirationem conuertant: ita quamuis idem Deus, ac Dominus noſter in principio naſcentis

Eccle-

Eccleſiæ Sanctos, ac electos ſuos ſuper ſtellarum numerum multiplicaſſet, dans eis lumen indeficiens, vt per huius ſæculi noctem lucerent; non tamen defecerunt miſerationes eius, quin ſecundum præordinata ſapientiæ ſuæ tempora, nouos oſtendat in Eccleſia Sanctorum ſplendores, qui nos ad ſeruiendum Deo quaſi de proximo excitent, vitamq. ſuam nobis imitandum exhibeant. Idque non raro, ſed adeo frequenter præſtitit, vt nullo vnquam tempore defecerit in bellorum procellis fortitudo Martyrum, nec in pacis tranquillitate ſapientia Doctorum, nec in vtroque tempore integritas Virginum, ſanctimonia Monachorum, & vigilantia Præſulum; vt nunquam deeſſe poſſit cuicunque fidelium ordini, in quocunque temporis ſtatu, non ſolum quod imitetur, ſed & quo lætetur & exultet; vt omnis Eccleſia iuſtorum in decore ſuo ſemper glorificet Deum, & Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum. Et quamuis in omnibus his ſapientia eius mirabilis appareat; attamen quoniam ſancti Pontifices, omnium Ordinum duces, & agminum Dei viuentis Principes ac ductores ſunt, quique non ſolum verbis præceptiſque eas inſtruere, ſed, quod præcipuum eſt, ſe ipſos præſtare debent exemplum bonorum operum; maximum, ac inſigne

Dei beneficium cenſendum profectò eſt, cùm aliquem Antiſtitem in Eccleſia ſuſcitat, qui inter Sanctos iuſtoſque ſanctitate, ac iuſtitia eximiè floreat; & demum, qui non ſolum gregi, ſed ipſis etiam gregum paſtoribus ſe præſtet exemplum. Nouum igitur, ac admirabile lumen in diebus patrum noſtrorum creauit Deus ſuper terram, Andream Epiſcopum Fæſulanum: qui egregia vitæ ſanctimonia, & virtutum excellentia coram Deo, & hominibus præfulgens, tali tantaque ſolicitudine gregis ſibi commiſſi cuſtodiæ inuigilauit, vt vberrimos ex eo in domo cæleſtis patris familias fructus referret. Signis etiam prodigijſq. ab eo qui in Sanctis ſuis eſt admirabilis, adeo auctus eſt, vt inter præcipua Catholicæ Eccleſiæ decora meritò habendus ſit. Hunc nuper magno Eccleſiæ beneficio Sanctiſſimus Dominus noſter Vrbanus Octauus Pont. Max. in Sanctorum Pontificum numerum retulit: vt quem iam pridem Chriſtianus Orbis ob egregia virtutum merita honorabat, & reuerebatur; nunc etiam addito ab ipſo Chriſti Vicario ſolemni ſanctitatis elogio, ampliori etiam cultu veneretur; & illuſtri, perennique memoria non ſolum viuat, ſed per vniuerſum terrarum Orbem eius præconia propagentur; vt tam egregijs exemplis ad virtutem eru-

diens

diens multos, remque Chriſtianam aſſiduis precibus apud Deum protegens, perpetui ſacerdotij quodam modo in Eccleſia obtineat dignitatem. Eius nos vitam ſcripturi ea præſertim referemus, quæ in actis apud Sedem Apoſtolicam relata certiſſima fide conſtant; nec ea omittentes, quæ in antiquis monumentis in hunc vſque diem à temporum iniuria vindicata ſuperſunt. Plurima ex rebus eius geſtis, eaque præclara excidiſſe, nullus profecto ambiget, qui & inſignem Viri ſanctimoniam, & ætatis illius rebus huiuſmodi conſcribendis, conſeruandiſque negligentiam animaduerterit. ſed nos ea quæ adhuc reſtant ſatis futura arbitramur ad eius ſanctitatem celebrandam, & totius Chriſtiani populi erga ipſum deuotionem excitandam.

ANDREAS igitur Florentiæ ortus eſt ex Corſina Familia, cuius antiquitatem, & claritudinem, atque per multorum ſæculorum ſeriem continuatam, tum honorum, tum opum affluentiam, non ſolum priuata domus monumenta, ſed publicę etiam Ciuitatis Florentinæ tabulę, & ampliſſima, tum ſacra, tum profana ædificia atteſtantur. nec facilè quemquam inueneris, qui Reip. Florentinæ res geſtas conſcripſerit, qui non alicuius ex hac gente præclari viri, aut ſupremo-

rum

rum Magiſtratuum honore, aut grauiſſimarum pro patria Legationum munere fungentis, honorificè meminerit. Frequentiſſimis etiam ijſdemq. maximis Eccleſiaſticis dignitatibus cohoneſtatá eſt; vt non immerito inter primarias eius vrbis Familias ſemper habita ſit. Hæc breuiter commemoraſſe voluimus, non quòd Andreas hæc aliquo loco habenda putarit; qui probe ſciret eorum, qui verè Chriſtianam pietatem colerent, eam eſſe veram, & certiſſimam nobilitatem, quæ acquiritur ex adoptione in filios Dei: ſed vt liquido appareat, quàm magnis eximijſque ſæculi bonis ſponte abdicatis, ſe ad humilem, abiectamque regularis vitæ paupertatem contulerit.

Ex hac igitur Familia, Nicolao patre, & matre Peregrina, æque nobili, ac præſtanti pietate fœmina, Andreas natus eſt; eoque nomine appellatus, quòd die eiuſdem Apoſtoli ſolemnitate celebri in lucem editus fuerit. Parentes pij cùm diù ſteriles fuiſſent, eum precibus à Deo impetrarunt, voto inſuper nuncupato, ſe eum Dei cultui, ac præſertim Beatæ Mariæ Virginis obſequio, mancipaturos: idque non ſine miraculo. Nam cùm vterque in Cathedrali Eccleſia in concione audiſſet, antiquæ legis præcepto primogenita quæque Deo offerri debere, tanquam ſibi ea dicta

forent,

forent, primogenitum ſuum vterque eorum altero neſciente, concordibus tamen votis, Deo deuouit. Quam etiam ſponſionem poſt haud multum temporis communi conſilio ante B. Mariæ Virginis imaginem, quæ in æde Carmelitarum hodieque religioſè colitur, vnà iterarunt. Et ſanè vt Dei beneficia ampliſsima ſemper, ac vberrima ſunt, non illo tantùm filio, ſed numeroſa etiam deinceps ſobole eorum Familia aucta eſt.

Et quoniam eorum natiuitas, quorum eſt in Eccleſia inſignis futura ſanctitas, aliquo vt plurimum præſagio nobilitatur, quo manifeſta Dei prouidentia oſtendatur; nec illud huic Sancto defuit: Nam Peregrina mater, ea quæ partum præceſſit nocte, in quiete ſibi viſa eſt parere lupum, qui Eccleſiam ingreſſus repentè in agnum verteretur. Andreas igitur liberaliter, ac piè educatus, ac literis in pueritia excultus, eximiè à parentibus tum ob ingenij ſolertiam, tum etiam ob egregium corporis habitum diligebatur. Cùm verò adoleſcentiæ fines attigiſſet, in præceps penè, impellente humani generis hoſte, lapſus eſt: nam contemptis præceptoribus, ſpretaque parentum diſciplina, ſe penitùs ſæculi delicijs, illecebriſque tradidit, immerſitque; totuſque erat in venatorijs canibus alendis, ac equis comparandis; ſumptuo-

ſus

ſus præterea, profuſuſque, rixarum, ac diſcordiarum auidus; & quod deterius his omnibus, in parentes contumax, & contumelioſus, & cuiuſcunque admonitionis impatiens erat: maioraque creſcente ætate auſurus facinora videbatur. Sed Deus, qui illum ad Eccleſiam ſuam ſanctitate, ac exemplis illuſtrandam ante omnia ſæcula præordinarat, manum ſuppoſuit ne lapſus collideretur. Admirabile enim dictu eſt, in imbecilla, ac tenera illa ætate, atque adeo ad voluptates corporis prona, inter tot tantaque incitamenta vitiorum, vſque eo Diuina gratia eum adiutum fuiſſe, vt virginitatis decus integrum ſeruauerit. Quod Beatæ Mariæ Virginis, cuius ſeruitio deuotus erat, ſpeciali tutelæ proculdubio adſcribendum eſt. Accidit igitur, dum ipſum mater acriùs obiurgat, eiuſque viuendi licentiam corripit, vt fortè diceret, ſe verè eum videre lupum, quem in ſomnis parere ſibi viſa eſſet. Quo verbo adoleſcens grauiter commotus, ſerio matrem rogare cœpit, vt dilucidè quid hoc rei eſſet aperiret: Mater cùm viſum enarraſſet, atque anteactæ vitæ peccata erroreſque exprobraſſet, id ſubiecit, quandoquidem hactenus lupi ſpeciem retuliſſet, reliquum eſſe, vt Eccleſiam ingreſſus agnus fieret; vnàque admonuit, quòd ante eius conceptionem parentes,

tanquam

tanquam matrimonij primitias, eum communi voto Deo in B. Virginis Mariæ obſequium deſtinaſſent. Quæ verba cùm ad intima cordis Andreæ penetraſſent, mirum in modum animum eius commouerunt: atque illuceſcentibus iam Diuinæ gratiæ radijs, continere ſe non valuit, quin domo exiliens ad ædem B. Mariæ Virginis Carmelitarum properaret: quam ingreſſus, atque ante eiuſdem B. Virginis imaginem diu proſtratus, præteritorum delictorum veniam petijt, atque vt ſe in ſeruorum ſuorum numerum benignè ſuſciperet, humillimè precatus eſt. Demum ſurgens Hieronymum Melioratum, ſpectatæ ſanctimoniæ ac prudentiæ virum, qui tunc temporis Carmelitarum Ordinem in Hetruria gubernabat, adijt, rogans, obſecranſque, vt ſe ad eius Inſtituti vitam admitteret, veſteſque ſacras, ei ſodalitio conſuetas elargiretur. Hieronymus multum admiratus, quòd primarius adoleſcentulus, in ſæculi delicijs enutritus, liberiſque ac diſſolutis hactenus moribus, tam arduum vitæ genus amplecti vellet; veritus ne iuuenili potius leuitate, quàm ſancti Spiritus inſtinctu hoc faceret, noluit in re tanta quicquam temerè ſtatuere: ſed ipſo admonito, vt tantiſper in Eccleſia ſubſiſteret, duos è ſodalibus ſuis ad eius parentes miſit, qui

eis rem nunciarent, ipſorumque ſententiam in eo negocio explorarent. Parentes vero, vt erant pij, ac religioſi, non modò ex tam improuiſo nuncio nulla moleſtia affecti ſunt; ſed haud mediocri cum gaudio acceperunt, quòd filius, ipſorum deſideria, qui eum Beatæ Mariæ Virginis ſeruitio iam antea dedicaſſent, anteuerteret: celeriterque ad Eccleſiam accurrentes, filiumque amplexi, ac vehementer ipſius conſilium approbantes, ad inceptum opus perficiendum hortati ſunt. Hieronymus igitur Andream in eius cœnobij fratrum conſortium recepit, & religioſis veſtibus, ipſis præſentibus, non ſine ingenti omnium lætitia induit. Qui ſuſcepto religionis habitu, incredibile dictu eſt, vt ſtàtim in alium hominem conuerſus, omnium etiam chriſtianarum virtutum habitum in animo ſuſceperit. Et quoniam tanquam Dei filius, & ſpiritu eius actus, edoctuſque, optime cognouerat, humilitatem omnium chriſtianarum virtutum fundamentum eſſe; eam adeo ardenti ſtudio ſectatus eſt, vt omnibus etiam prouectioribus, non modò admirationi, ſed & exemplo eſſet. Nam viliora & ſordidiora quæque domus miniſteria non ſolùm libentiſſimè exercebat; ſed, vt ceteri mortales, honores, dignitateſque affectare & concupiſcere ſolent, ſic ille huiuſmodi mu-

dı mu-

di munia expetebat, exambiebatque. Ipſe enim Monaſterij conclauia ſcopis verrere, ipſe Fratrum veſtimenta abluere, patinas, ollaſque purgare, ipſe denique etiam iumenta, ſi quando aderant in ſtabulis, procurare. Quin etiam, cùm ſtatutis diebus panem pro Collegij victu oſtiatim per Fratres emendicandi mos eſſet; id officium ſibi, tanquam omnium humillimum, depopoſcit, auidiſſimèque arripuit, & non ſine ingenti, tum antiquorum ſodalium, tum etiam cognatorum irriſione exercuit; qui eum, quoties in ipſos incideret (incidebat autem frequenter, nam id ipſe affectabat) procacibus verbis vltro appetentes, inertem, ſtolidumque vocitabant, eaſque omnes contumelias in illum ingerebant, quas parum religioſi homines in huiuſmodi inſtituti ſectatores euomere ſolent. Quibus iniurijs non modò Andreas non commouebatur, ſed planè mirifico afficiebatur gaudio, gratias referens Deo, quòd ſe voti compotem faceret: ad ea enim ferenda ſe illam vitæ rationem inijſſe dicebat; illudque eſſe verè Chriſtum imitari, ſi ad eius exemplum, qui cùm malediceretur non maledicebat, cùm pateretur non comminabatur, irriſiones, opprobria, & maledicta æquo animo ſuſtineamus.

Tam profundæ humilitati inſidias tendens ſu-

perbiæ magiſter, varijs tentationibus, ac illuſionibus ſanctum iuuenem exagitabat, atque à recto tramite, quem inſtituerat, auertere conabatur; adeout ſub ementitis etiam formis, eius conſtantiam labefactare aggreſſus ſit. Cùm etenim prandentibus Fratribus ianuæ cuſtodiam ageret, iuſſus ne quemquam domum ingredi ſineret; ipſe cum magno ſatellitum tumultu, tanquam diues & præpotens aliquis ciuis, ianuæ fores proteruè percuſſit: atque Andreæ per feneſtellam, quid ſibi vellet inquirenti, reſpondit ſe agnatum eius eſſe, atque vt eum ab ignominia, & ſordibus illius inſtituti abduceret, & ad delicias paternæ domus, & Reipublicæ dignitates, quas certe maximas conſequuturus eſſet, reuocaret, aduenisſe: Parentes etenim ſpecioſiſſimam, eandemque opulentiſſimam virginem ei in matrimonium tradere ſtatuiſſe; proinde fores aperiret, vt commodiùs ſecum de tantis rebus agere poſſet. Andreas hæc audiens, & diaboli fraudes agnoſcens, reſpondit ſe humilem Ieſu Chriſti vitam, ac paupertatem imitandam ſuſcepiſſe, neque ab eo propoſito dimoueri poſſe, nec amplius ad ſæculum Deo iuuante reuerſurum: præceptum ſibi à Præpoſitis fuiſſe, ne fores aperiret, eorumque mandatis omnino parendum eſſe. Quibus auditis, ſpiritus

ritus nefarius cum ſuo ſpectro, ſancti Adoleſcentis ſtabili obedientia,& humilitate deuictus,prorſus euanuit. Expleto Probationis tempore, cùm ad inſtituta regularia perpetuò ſeruanda voto ſe obſtringere deberet, magnis propinquorum amicorumque certaminibus oppugnatus fuit, vt ab incepto reſiliret; ſed Andreas Dei gratia munitus, magna animi conſtantia omnia vincens, prolatis Profeſſionis conceptis verbis, ſuo congruentes Ordini veſtes aſſumpſit. Oblato hoc Deo propriæ voluntatis ſacrificio, dici non poteſt, quàm magnum incrementum omnes Andreæ virtutes diuinitus acceperint. Et primùm quidem, deuotionis ardor in eo tantus fuit, vt prorſus ſui, vt Deo vacaret, obliuiſceretur. Diuinis officijs in Eccleſia adeo intentus intererat, vt verè Deo colloqui videretur: ſemper verò omnium primus in choro aderat, poſtremus inde diſcedebat. Sed cùm priuatim Deo preces offerret, ea attentione, & cura ſanctiſſimo huic operi incumbebat, vt prorſus ab omni ſenſu abalienaretur: ſæpiuſque euenerit, cùm in Florentino cœnobio ianitorem ageret, atque ante B. Mariæ Virginis imaginem,quæ in atrio propè Eccleſiæ interiorem ianuam adhuc oſtenditur, genibus flexis oraret, Fratreſque poſt cœnam inde ad re-

 ferendas

ferendas Deo gratias Eccleſiam pſalmos concinentes, vt moris eſt, ingrederentur, vt nec viderit eos nec planè audierit: cùmq. id frequenter contingeret, increbuit rumor, Andream cum oraret, ſurdum, mutum, ac cæcum effici: atque idcirco, vt ſine impedimento, ac liberiùs Deum obſecrare poſſet, ſolitudinem cupidiſſimè affectabat. Silentij verò ita tenax erat, vt vix, ac neceſſitate demum cogente, loqueretur. In ſacrorum librorum lectione aſſiduus verſabatur. Corpus autem ſuum mirum in modum affligens, in ſeruitutem ſpiritus, quaſi facta vi, adigebat; ab omni enim carnium eſu, quamuis aduerſa etiam vteretur valetudine, perpetuo ad mortem vſque abſtinuit. Tribus per hebdomadam diebus pane & aqua victitans, ijſque non ad ſatietatem, ſed ad conſtitutam menſuram, ceterorum ciborum ſibi vſu interdicto, ieiunia obſeruabat. Cilicio, & quidem aſperrimo, die noctuque vſus eſt. Humi, fœno tantum ſuperſtrato, nec diuturnam ſibi quietem indulgens, dormiebat. Ferreis vt plurimum flagris, pſalmoſque proferens, ſingulis diebus ante Chriſti cruci affixi imaginem adeo ſeuerè ſe diuerberabat, vt copioſus ſemper ſanguis proflueret. Demum, ita duriter ſe excruciabat, vt neceſſe fuerit cœnobij Præfecto, ad cuius

ius præſcriptum Andreas etiam hæc occultiora opera moderabatur, eum ſæpius admonere, vt mitius ſecum ageret. Adeo verò cautis cuſtodijs ab omni incontinentiæ occaſione ſenſus omnes, ac animum ſepſit, vt nedum ceterarum mulierum, ſed nec matris congreſſus, neque etiam aſpectum admitteret: ſiquando verò vrgens neceſſitas eum ad fœminarum colloquia adigeret, id pacto cum oculis ſuis fœdere, faciebat, vt humi perpetuo defixi, numquam prorſus attollerentur. Adeo ſibi rigidus duruſque, erga alios mitis, ac mirificè lenis fuit. Ingens enim chriſtianæ charitatis ardor, quæ diuinitus in corde eius diffuſa erat, in omnes eum benignum, ac beneficum efficiebat: præcipuo tamen erga inopes ægrotoſq; affectu commouebatur. Et pauperes ſanè cùm per vota Profeſſionis de facultatibus ſuis iuuare non valeret, quod tamen poterat alacriter præſtabat; nam cùm panes, & cibaria mendicis ad ianuam congregatis diſtribuere loci conſuetudo eſſet, id ſibi muneris à Præfectis expetiuit, obtinuitque; vt omnium Fratrum vice, ipſe eleemoſynas pauperibus faceret; id ſibi gloriæ ducens, vt quod ab omnibus fiebat, ſuis potiſſimum manibus fieret. Infirmis verò ita inſeruiebat, vt non ſolùm ea quæ ad corporis ſalutem facerent, ſed

& diligentiùs quæ ad profectum animæ conducerent, procuraret; idque non ſolùm ægrotis Fratribus ſui cœnobij præſtabat, ſed latiùs etiam eiuſmodi beneficentia in propinquos, & ciues omnes effundebatur. Hunc eximiæ charitatis effectum ſignis prodigijſque Deus ſæpenumero illuſtrauit. Ægrotabat Ioannes Corſinus eius agnatus vlcere in crure incurabili, quod Herpetem medici vocant. Is vt grauitatem, moleſtiamque morbi alleuaret, in alium deteriorem morbum incurrerat: inſtituerat enim domi ſuæ publicam aleam, quò in fortunarum, animarumque perniciem quamplurimi quotidie ex Florentina iuuentute confluebant. Andreas hominis miſertus, quòd in exitium non tantum ipſe rueret, ſed & alios traheret, ipſum adijt, certiſſimamque illi ſpopondit ſanitatem, ſi ſeptem dierum ieiunium in honorem Beatæ Mariæ Virginis ſeruaret, & quas ipſe deſignaſſet preces recitaret; clauſa interim penitus aleatoribus domo. Is primum contemnere & deridere, ac vt verboſum, fatuumque ſpernere, ſeu quòd animo haud valde ad religionem propenſo eſſet, ſeu quòd eum tanti apud Deum meriti haud exiſtimaret, vt hæc præſtare poſſet. Cum verò tam deſideratæ rei pollicitationem conſtanter Andream aſſerere animaduer-

tiſſet, admiratus, vel ſanctitatem, vel ſimplicitatem hominis, promiſit ſe imperata facturum, ac re ipſa perfecit; lapſiſque ſeptem præſtitutis diebus ſanus effectus eſt: domoque ab Andrea ad Eccleſiam deductus, cùm gratias ante Deiparæ Virginis imaginem Deo egiſſet, faſcias ſoluit, ac tibiam prius putridam, & ad os vſque corroſam, ſuæ integritati prorſus reſtitutam inuenit.

Sacris verò ordinibus initiatus, ac ad Sacerdotij dignitatem euectus, cùm ſacroſanctum Miſſæ ſacrificium primùm celebraturus eſſet, audiſſetque agnatos, & propinquos omnes magnifico apparatu, ac ſolemni pompa eam celebritatem honeſtare velle; vt qui iam dudum omne opus ſuum ſuper humilitatis fundamentum ædificare conſtituiſſet, ſæculi faſtum ſuperbiamque deuitans, primitias ſacerdotij ſui cum omni humilitate, ac mentis tranquillitate Domino offerre deliberauit: ac facultate à Præfectis accepta, tanquam columba elongauit ſe, & fugit in ſolitudinem; atque ad eiuſdem inſtituti Monaſterium, quod Ad ſyluas dicitur, & à Florentina Ciuitate ſeptem millibus paſſuum abeſt, acceſſit, ibique immaculatum ſacrificium Deo acceptiſſimum nouus Sacerdos immolauit: Quique hominum cœtus, honoreſque fugiebat, cæleſtes, eoſque

maximos,ac plane admirabiles adeptus eſt. Nam ſacris myſterijs completis, B. Dei Genitrix miro effulgens ſplendore, & multorum Angelorum circumdata corona, ad altare ſe ei manifeſtè videndam præbuit, eumq. ſibi famulum elegit, tutiſſimum ei in huius vitæ fluctibus patrocinium, ac perfugium promittens, his verbis eum alloquuta: SERVVS MEVS ES TV, QVIA ELEGI TE, ET IN TE GLORIABOR: ac mirifica perfuſum dulcedine, & cæleſtium rerum deſiderio flagrantem relinquens, ab eius oculis diſceſſit.

Tantis ac tam eximijs muneribus à Deo decoratus B. Andreas non modò non extollebatur animo; ſed magis magiſque profunda humilitate, & ceteris virtutibus proficiebat. nec enim vnquam à ſordidioribus Monaſterij munijs, tanquam omnium poſtremus, infimuſque ceſſauit; nihil omnino omittendum ratus, quod ad ſui contemptum omnibus ingerendum pertineret.

Sacerdos igitur factus Andreas, cùm præter ſanctitatis laudem ingenij quoque acumine excelleret, ne hoc etiam talentum neglectum, ac in ſudario repoſitum non abſque ingenti Eccleſiæ detrimento lateret, ad ediſcendas ſacras literas, decreto conuentus eiuſdem Ordinis Fratrum Piſis coacti, Lutetiam Pariſiorum mittitur.

Digitized by Google

quo loco cùm per triennium haud ſine ingenti profectu Theologiæ operam nauaſſet, inde euocatur. Acciditque cùm in reditu Auenione, vbi tum ſummus Pontifex cum Romana Curia commorabatur, tranſiret, atque ex conſuetudine ſacras ædes viſitaret; vt Cathedralem Eccleſiam ingreſſus, in cæcum, qui pro foribus ſtipem emendicabat, incideret. quem, vt erat erga pauperes miſericors benignuſque, interrogauit, quæ cauſa ei tantum infortunij importaſſet. Reſpondit ille, ſe aurificem olim fuiſſe, familiamque ſuam eo artificio aluiſſe; ceterùm ignis aſſidui vaporibus contabuiſſe vim oculorum; cæcumque effectum, vt ſe, ac paruulos filios ſuſtentaret, mendicare coactum. Vir Dei effuſus in lacrymas, & ad altare accedens, orationi ſe diu dedit: mox ſurgens, & luſtrali aqua ipſum reſpergens, Deus, inquit, ac Dominus noſter Ieſus Chriſtus, qui cæcum à natiuitate videre fecit lumen cæli, ac in via cæco alteri vſum oculorum reſtituit, tibi quoque viſum ſua virtute potentiaque reſtituat. ſtatimque cæcus, admirantibus qui aderant plurimis, vidit, gratiaſque Deo egit.

Florentiam reuerſus, ac Florentini Monaſterij Prior factus, ex bono milite dux optimus euaſit; & qui dudum ſubiectionis, ac obedientiæ leges

adeo exactè didicerat, exercueratque, ad officia iam imperatoria, vt in eis quoque excelleret, diuina prouidentia parabatur. Sanctiſſimè igitur eam familiam gubernauit; &, quod optimum genus ſubditos bene regendi eſt, ſe ipſum ceteris bonorum operum præbuit exemplum. Fama verò ſanctitatis iam è latebris humilitatis eius erumpens, vbique diſpergebatur; ac ab omnibus non ſolùm honore, ſed veneratione etiam dignus habebatur. Effulgebat in eo viro inter cetera cæleſtia chariſmata, præcipuè gratia ſanitatum; eoque fiebat, vt multi ægroti, cùm medicorum artes deficerent, ab eius meritis ſperarent, obtinerentque incolumitatem.

Prædiues & nobilis quidam Florentinus ciuis filiam vnicam virginem habebat, quæ hectica febri adeo vexabatur, vt medici, nihil eorum artibus proficientibus, de ſalute eius prorſus deſperarent. Illa tamen de miſericordia Dei, & ſancti viri charitate non deſperans, patrem rogauit, vt Andream ad ſe inuiſendam adduceret; pro certo enim credere, ſi ab eius manibus, vel ſemel cibum acciperet, ſanitatem ſe recuperaturam. Rogauit igitur Andream pater, vt domum ſuam puellam inuiſurus accederet, eiuſque credulitati ſatisfaceret. Reſpondit ille, ſe plurimis peccatis

obno-

obnoxium eſſe, indignumque, per quem Deus talia beneficia præſtaret. At pater, & deſolationem domus ſuæ, ſi filia è viuis exceſſiſſet, fiduciamque quam de eo ipſa conceperat, cum lacrymis commemorans, rogare atque obſecrare non deſiſtebat, vt vtrumque conſolaretur. Certabant in ſancti viri animo geminæ eius præcipuæ virtutes, humilitas, & charitas: altera retrahebat, altera hortabatur, & vi quodammodo facta impellebat. Vicit tandem, quæ omnia vincit, charitas; inuiſitque ægrotantem virginem Andreas: panemq. vino mandentem cùm puellæ comedendum tradidiſſet, Deum precatus eſt, vt qui Corpus ſuum panis & vini ſpecie obumbratum diſcipulis, ad ſalutem animæ tradidiſſet; panem quoque illum, vinumque ad ſanitatem mentis, corporiſque medelam virgini præſtandam ſanctificaret. Accepto igitur, vt optauerat, è manibus Andreæ pane puella, cùm modicum obdormiſſet, ſe ab omni ægritudine penitus liberam ſenſit; patremque aduocans, vt veſtes ſibi afferentur rogauit; iuſſiſſe etenim dicebat ſibi in ſomnis Andream, vt ad Eccleſiam ſtatim pergeret. Sana igitur effecta, viribusque integris, ad Eccleſiam venit, gratiaſque ob tam eximium beneficium Deo reddidit; ac eiuſdem ſancti viri ſuaſu,

virgi-

virginitatem, totamque vitam ſuam Ieſu Chriſto deuouit; ac Monaſterium S. Annæ Florentinæ Ciuitatis ingreſſa, religioſas veſtes ſuſcepit. Eam poſtmodum vir ſanctus factus Epiſcopus, Florentino Antiſtite indulgente, Sororem Thaddæam Complobeſiam nuncupatam, in Eccleſia cathedrali, vt eius ætatis conſuetudo erat, ſolemni ritu conſecrauit.

Ægrotabat eo tempore in cœnobio Florentino eiuſdem Inſtituti ſectator Ventura Piſanus hydrope veteri. Huic Andreas, nomine Domini Ieſu Chriſti inuocato, digitum in os immiſit; ſtatimque ex ipſius ore omni intercute fuſa aqua, ſanus incolumiſque factus eſt. Nec illud ſane omittendum, incidiſſe eius annum quadrageſimum ſeptimum in tempus illud vniuerſo humano generi luctuoſiſſimum, quo ſcilicet prodigioſa ac prorſus immanis peſtilentia vniuerſum terrarum orbem incredibili hominum ſtrage depopulata eſt: cùm vnico tantum anno eius ſæculi quadrageſimo octauo, intra mœnia Florentinæ Ciuitatis vltra centum millia hominum ſublata ferantur. Pro comperto igitur habendum eſt, hominem hunc operibus miſericordiæ adeo addictum, & qui ſui ipſius obliuiſci ſolitus eſſet, vt ceteros iuuaret, non fuiſſe ocioſum, nec vitæ ſuæ pepercisſe:

ſe: quinimo certiſſimis ſe periculis obiectaſſe; vt quæ ad ſalutem tam interioris, quàm etiam exterioris hominis conducerent, ægrotantibus procuraret. Sed hæc, quæ præclariſſima fuiſſe oportuit, incuria hominum, & temporum iniuria deliteſcunt; & ille ſolus nouit, qui videt, quæ in abſcondito à ſeruis ſuis fiunt, & condigna operibus, eorum vnicuique præmia rependit.

Futurorum etiam præſcientia virum ſanctum, ab eo, qui ad Eccleſiæ ſuæ ædificationem dona prout vult elargitur, inſigniter illuſtratum fuiſſe, id quod mox dicturi ſumus, oſtendit. Magno familiæ gaudio cuidam nobili viro natus erat filius. Rogatus B. Andreas, vt eum è ſacro Fonte ſuſciperet, libens aſſenſit; cùmque poſt ſalutaris vndæ lauacrum in vlnis puerum haberet, flere mirum in modum cœpit. Quærentibus cognatis, quid ſibi vellent intempeſtiuæ huiuſmodi in tanta omnium lætitia lacrymæ, reſpondit, præuidere ſe infantem illum, niſi planè puer ex humanis rebus deceſſiſſet, aut in aliquo cœnobio religioſam vitam duxiſſet, non ſine ingenti ignominia vita exceſſurum, ac vniuerſæ domui, atque agnationi dedecori, exitioque futurum. Vaticinium à præſentibus cum riſu exceptum eſt; ſubiecitque pater, ſi eum vitam cœnobiticam ducturum crederet,

deret, ſe prorſus eum expoſiturum, nec pro ſuo educaturum. Vix iuuenis vigeſimum ætatis annum attigerat, cùm coniuratione in Reipublicæ Florentinæ perniciem, cum quibuſdam factioſis hominibus inita, occupatoque per vim caſtro quodam, ibique cædes ac latrocinia exercens, demum captus, turpiſſima meritaque morte mulctatus eſt; omnesq. qui eundem agnatione proximè contingerent, antiquo vrbis inſtituto, quo atrociora crimina plectere conſueuit, iure adipiſcendorum magiſtratuum adempto, omni honore, ac dignitate exuti, verum ac diuinum fuiſſe ſancti viri præſagium re ipſa approbarunt.

Igitur, cùm iam tantarum eius virtutum ſplendor magis, magiſque in dies augeretur, tempuſque adueniſſet, quo à dierum æternitate ſtatuerat Deus aureum hoc candelabrum ſuper ſacroſanctum altare ſuum conſtituere, vt perpetuo ante conſpectum ſuum multiformis gratiæ radijs luceret, atque vniuerſum templum illuminaret, Fulgineo Carbone Epiſcopo Fæſulano, viro pio ac prudenti, peſtilentia è viuis ſublato, Clemens Sextus ſummus Pontifex, ſeu Clero Fæſulano ſuggerente, vt temporum mores tum ferebant, ſeu tam eximiæ eius ſanctitatis, vt veriſimilius videtur, opinione permotus, An-

dream

dream Epiſcopum Fæſulanum renunciauit; literaſque eius rei, vt moris eſt ad eum, & Clerum, populumque Fæſulanum dedit, anno eius ſæculi quadrageſimo nono. quod adeo non ſolum præter ſpem, ſed omnem prorſus expectationem Andreæ contigit; vt nuncio accepto, ſtatim, vt eum honorem euitaret, ſe in fugam dederit, latebriſque abdiderit: cùmque diu iam fruſtra quæſitus fuiſſet, & eius inueniendi parum ſpei ſupereſſet, Eccleſiæ Fæſulanæ Canonici quid agendum eſſet inter ſe conſultabant. Tunc Deus, qui ex ore infantium perficit laudem, ſuſcitauit ſpiritum pueri triennis, qui magnis vocibus exclamauit, elegiſſe Deum Andream Sacerdotem ſibi, proinde in Eccleſia quadam non longe ab Vrbe eum orantem inuenturos. Interim verò Andreas, Angeli, atque ipſius Angelorum Reginæ hortatu, ac cæleſtis auxilij promiſſione firmatus, onus Epiſcopale ſuſcipere ſtatuit; renouato antiquæ Eccleſiæ exemplo, vt nolentes, fugienteſque, in Epiſcopos eligerentur, ac ad eam dignitatem idonei diuino teſtimonio denotarentur. Andreas igitur ætatis ſuæ anno quadrageſimo octauo Epiſcopus Fæſulanus mira Cleri, totiuſque populi lætitia conſecratus eſt. Et quoniam de ſanctiſſimo nobilis Eccleſiæ Præſule

agen-

agendum eſt, de Fæſulana Ciuitate nonnulla dicenda videntur.

Ea igitur inter primas quondam totius Hetruriæ vrbes nobilitate, & antiquitate pollens, in prælalto montis vertice conſtituta, Florentinæ vrbi imminet; ipſamque totam, atque vniuerſa eius ſuburbia gratiſſimo, ac ſupra quam dici poſſit pulcherrimo proſpectu intuetur. ſed illud in primis eam claram, conſpicuamque reddit, quòd ab ipſo Apoſtolorum Principe Chriſtianæ Fidei rudimenta per Romulum Epiſcopum, illuc ab eo deſtinatum ſuſcepit. Qui ſtatuta in ea vrbe Epiſcopatus ſui Sede, per vniuerſam fere Hetruriam Chriſtianæ fidei ſemina iecit: ibique vnà cum prædicationis ſocijs illuſtri pro fide Chriſti martyrio perpetrato, egregiè munere ſuo defunctus eſt. Longa dehinc ſanctorum Epiſcoporum, ac Martyrum ſeries apprimè illuſtrem Fæſulanam reddit Eccleſiam. Eam ciuitatem Florentini, vt nimis vicinam, ac loco ſuperiorem, ad annum humanæ ſalutis milleſimum decimum expugnatam diruerunt, nulla prorſus relicta vrbis forma; ſancita etiam lege, ne in eo loco ædificia excitare liceret. manſit tamen, manetque ei Epiſcopalis dignitas, cum ampliſſima diœceſi; vtque olim potentia, nunc amœnitate, & cæli ſalubritate nobilis,

bilis, & ingenti populorum concurſu, qui ſtatutis diebus ad colendas ſacroſanctas baſilicas tot ſanctorum Epiſcoporum, ac Martyrum pignoribus decoratas, ex vicinis oppidis vndique confluunt, celebris.

Ad huius igitur Eccleſiæ adminiſtrationem manifeſta, vt dictum eſt, Dei vocatione aſſumptus Andreas, ea cura diuino cultui incubuit, ea vigilantia animarum ſaluti proſpexit, ea demum ſanctimonia opus ſibi diuinitus demandatum expleuit; vt merito omnibus Eccleſiarum paſtoribus abſolutiſſimum optimi Præſulis exemplar eſſe poſſit. Et primùm quidem, quamuis prouectioris eſſet ætatis, ac diuerſis morbis obnoxius, non ſolùm quicquam rigoris, quo anteacta vita ad ſenſus omnes in poteſtatem redigendos vtebatur, non remiſit, ſed plurimum auxit. Non enim iam fœno dormiens incubabat; ſed, quod planè incredibile videatur, ſuper vitium ſarmentis, arborumque ſtratis ramis quieſcebat, ſuppoſito capiti, puluini loco, ſarmentorum faſce: quamuis ad effugiendam tam duræ in ſe ipſum auſteritatis famam, pictis veſtibus cubile velaret. Ferrea præterea cathena perpetuo præcingebatur, quæ ad hoc vſque tempus, populo cum veneratione oſtentatur, & ob aſperitatem, & immane pondus,

magnum

magnum ſpectantibus horrorem incutit: quæ ex eius membris tantum virtutis hauſit, vt multis ægrotis contactu ſalutem reſtituerit. Diuinis officijs, quæ in Cathedrali eius Eccleſia, die noctuque à Canonicis recitabantur, ſemper intererat; atque inde ſæpe ad aliquam ex vicinioribus Eccleſijs viſitandam, vnico tantum ex ſuis Clericis comite, occultè pergebat. Contigit autem, cùm nocte quadam ab Eccleſia, quam Abbatiam vocant, reuerteretur, vt altiſſimo intercluſam muro ſemitam inueniret. Miranti ſocio quiſnam tantum ædificium tam ſubito excitaſſet; reſpondit Andreas, inſidias eſſe diaboli, orationibus profligandas; genibus itaque ſubmiſſis, ac Dauidicis pſalmis, vnà cum comite pronunciatis, ſanctiſſimæ Crucis ſignum oppoſuit, ac ſtatim Satanicum figmentum, ſicut fumus defecit.

Nouerat vir ſanctus, animoque ſemper reuoluebat, à ſuis potiſſimum præceptis, exemplisque, populi ſuæ diligentiæ à Deo crediti in Chriſtianis virtutibus profectum dependere; ac proinde ſibi ſedulo Chriſti opera imitanda eſſe, vt ipſe alijs ſe præſtare poſſet imitandum. Vt igitur hoc facilius aſſequeretur, quædam præcipua Domini Noſtri Ieſu Chriſti acta ſelegerat ſibi ſæpius repetenda. Conſueuerat itaque inter cetera

Beatus

Beatus Andreas, quinta feria per ſingulas hebdomadas, omnibus, quotquot adeſſent, mendicis pedes abluere, conuiuioque exceptis ipſemet inſeruire. Igitur cùm die quadam omnibus, vno tantummodo excepto, mendicis pedes abluiſſet, rogaretque illum Andreas, vt ſe quoque lauari pateretur; reſpondit, ſe tanti Præſulis benignitate minimè abuſurum, quòd crura adeò vlceribus, ſanieque deformia haberet, vt nec eorum aſpectus abſque graui ſtomacho perferri poſſet. At vir Dei ea cauſa magis ad propoſitum peragendum incenſus, vincula, faſciaſque ſoluens, *Confide*, inquit, *fili, & de Dei bonitate præſume: ipſe enim ſanabit languores tuos*. Quo dicto pauperis pedes, lacrymis magis quàm aqua humectans, vlcera illius exoſculatus eſt: ſtatimque vir ille perfectam conſequutus ſanitatem, ingenti lætitia exultans exiliensque, laudabat Deum.

Tantæ erat vir ſanctus erga inopes miſeroſque clementiæ, & benignitatis, vt nec eorum meminiſſe abſque lacrymis poſſet: quoties etenim de pauperibus, orphaniſque, vel de carceribus mancipatis, vel mulieribus parturientibus, ceteriſve egeſtate oppreſſis, ipſo præſente, verba fierent, ſtatim in lacrymas ſoluebatur, & de præſidijs neceſſarijs conferendis conſilium inibat. Et ſanè

C perpe-

perpetuò ſanctus Antiſtites illud dominicum in mente habebat, vt omni petenti demus. Illud certè ſatis exploratum habetur, neminem vnquam pauperum ab eius conſpectu triſtem diſceſſiſſe. Ipſe enim plerumque ad ædium ſuarum ianuam ſedens, ſuis manibus panem mendicis elargiebatur. Cùmque magna aliquando annonæ penuria laboraretur, accidit, vt eius rei fama peruagante, etiam è remotioribus regionibus pauperes vndequaque ad ipſum confluerent; quibus ille omnibus, nullo vnquam reiecto, panes adeò largè ſuppeditabat, vt ſæpenumerò, qui ad ſe, vniuerſamque domeſticam familiam commodè integro menſe alendam ſufficere potuiſſent, panes, vnico tantum die erogaret. Cùm igitur huic rei diligentiùs die quadam incumberet, & nouis viciſſim ſuccedentibus mendicis panes ſibi afferri poſtularet, retulerunt famuli, ſe promptuarium prorſus inane reliquiſſe, ac ſupereſſe tantum panes quindecim in familiarium cœnam reſeruatos. Reſpondit vir ſanctus, vt diligentiùs ſcrutarentur; cordi enim Deo eſſe ne pauperes illi, qui adhuc reſtarent, triſtiores abirent. Reuerſus ex illis vnus inuenit arcam, calidis, optimisque panibus refertam; Deique benignitatem, ac ſanctitatem Andreæ multum admirans,

lætus

lætus ſancto Præſuli pauperibus diſtribuendos attulit. Neque hoc tantùm loco conſiſtebat huius ſancti viri benignitas, ſed longiùs latiùsque progrediebatur; nam, & erga eos, quos rei familiaris anguſtijs preſſos nouerat, atque ad ſe palam adeundum, aut conditio, aut ætas, aut natalium dignitas prohibebat, apprimè largus, ac munificus fuit; nam ſponte tanta eos liberalitate præueniebat, vt quibuſdam annuum etiam frumentum, nec exiguum, præſtaret. Nec illis ſolùm, qui ad eius diœceſim pertinerent, inſignis hæc Andreæ beneficentia proderat, ſed ad Florentinos etiam ciues, exterosq. alios redundabat; quos omnes, non annonæ tantum, ſed veſtimentorum etiam largitione iuuabat; quorum ingentem vim, opportunis temporibus in vicinis emporijs coëmebat: Quæ cuncta in aduerſarijs, quæ eius manu conſcripta in Archiuo Fæſulanæ Eccleſiæ adhuc aſſeruantur, non ſine admiratione videre omnibus licet. Ac ne quid prorſus omitteret, quod ad pulcherrimum optimi Præſulis, ac miſericordiſſimi patris exemplar efformandum faceret; inſtar magni illius Alexandrini Antiſtitis Ioannis, quem antiqui Miſericordem dixerunt, ac Sancti Gregorij Papæ, omnium, qui ad eius curam pertinerent, pauperum nomina in codice

 deſcri-

deſcripſerat. Quin etiam, nouo exemplo, ſingulis ferè annis, qui pauperum curæ inuigilarent, plures viros pios, & de quorum charitate confideret, procuratores conſtituebat: quibus etiam mandabat, vt eorum, qui piè ac religioſè legata pauperibus reliquiſſent, teſtamenta conquirerent, ac mandata exequerentur; & quæcunque alia ad commodum ipſorum ordinata & conſtituta eſſent, in eorum vſum vtilitatemque vt conuerterentur, curarent. Placet autem ipſam et verba ſanctiſſimi Præſulis, quæ adhuc in publicis tabularijs extant, paſtoralem eius charitatem mirifice ſpirantia apponere: TANQVAM, inquit, MISERABILIVM PERSONARVM, ET PAVPERVM CHRISTI PATER. Hoſpitales verò domos, ſiue ad peregrinos ſuſcipiendos, ſiue ad ægrotos curandos inſtitutæ eſſent, tanquam vera Chriſtianæ benignitatis domicilia, ſingulari cura fouit: nam, & earum vectigalia, vt in vſus ab inſtitutoribus deſignatos inſumerentur, ſedulo curauit; ipſarumque adminiſtratores, qui pecuniam interuerterent, aut dilapidarent, ſeueriſſimè coercuit; & quamplurimos ea de cauſa, anathemate etiam notatos, cum ignominia adminiſtratione ſe abdicare coegit: nec facile in eius commentarijs reperies aliud negocium attentiori cura ab eo procuratum,

curatum, aut frequentiùs, ſeueriùſque, quàm in huiuſmodi delicta animaduerſum. Quo fiebat, vt multi tanti Pontificis, non verbis modò, ſed & quòd omnibus rebus quæ ad earum vtilitatem profectumq. pertinerent, tanta ſolicitudine proſpectum vellet, ad hoſpitales domos ædificandas animarentur; quod frequentiſſime, eo Pontifice, in eius diœceſi factitatum eſſe, liquido conſtat.

Ingentem etiam pecuniarum vim Sanctus vir profudit in excitandis,inſtaurandisque ſacris ædificijs: & Cathedralem ſane ædem ruinæ proximam,fere vniuerſam reſtituit,ſectisque lapidibus anteriorem partem incruſtauit. Canonicorum præterea cœnacula, & cubicula ædificauit: Epiſcopales ædes maximis ſumptibus inſtaurauit, auxitque: Ædiculas inſuper in Sanctorum honorem multas excitauit: Sacraria Cathedralis baſilicæ, aliarumque Eccleſiarum, ſacris vectibus, omnique ad Dei cultum neceſſaria ſupellectili affluenter inſtruxit, ornauitque: vt ſæpenumero admiratio animum ſubeat, vndenam tam ingens pecuniarum copia illi ad tantos ſumptus ſuſtinendos ſuppetierit: ſatis etenim conſtat, Eccleſiæ illius prouentus haud ſanè amplos tum temporis fuiſſe. His etiam accedunt, quas vt ſodalibus ſuis Carmelitis gratificaretur, expenſas fecit: nam &

ipſorum Eccleſiam ex parte labentem reſtituit, & bibliothecam plurimis, optimiſque Sanctorum Patrum codicibus locupletauit; alijſque eos quamplurimis beneficijs affecit. Nec etiam prætereundum eſt, eius Epiſcopatum in eam tempeſtatem incidiſſe, qua acre bellum inter Piſanos, Florentinoſque vigebat: vtque ſæpè Florentinorum copiæ ad vrbis vſque Piſanæ mœnia populabundæ diſcurrebant, ita quandoque eadem in ſuburbijs ſuis Florentini ciues patiebantur. Immiſſæ igitur aliquando à Piſanis in eorum agrum conductitiæ Anglorum equitum turmæ, omnia Fæſulanæ Eccleſiæ prædia, domos, prætoriaque deuaſtarunt, ac prorſus ſolo æquarunt. Ea omnia ſanctiſſimus Antiſtites rurſus vt reſtitueret, neceſſe fuit. Quodque vel præcipuè mirum eſt, licèt tot impendijs penè oppreſſus videri poſſet, fundos tamen, nec eos quidem exiguos, Eccleſiæ ſuæ nomine coemit; vt vel hinc perſpicere liceat, Sanctum virum, eorum, quæ in pauperes alendos erogauerat, à Deo fideli ſponſore, centuplum in hoc ſæculo accepiſſe. Et ſanè inter tot tantaſque eius virtutes, nec ea defuit, quam Apoſtolus perfecti paſtoris notam requirit; vt qui ſcilicet Eccleſiaſticæ adminiſtrationis prouinciam ſuſcepturus ſit, domui primum ſuæ

præeſſe nouerit. Namque haud modò inter fratres ſuos Carmelitas, vbi exactiſſimam ad religioſæ vitæ normam Præfecturam geſſit, optimum ſe patrem familias præſtitit, ſed & in ipſo Epiſcopatu egregiè ad Chriſtianam diſciplinam domeſticos ſuos continuit; ac in Eccleſiæ patrimonio procurando attentiſſimus, ac vigilantiſſimus ſemper fuit. Eccleſiaſtici iuris prædia ab iniquis poſſeſſoribus occupata, acerrimè vindicauit: atque ab alijs etiam, qui beneficijs præeſſent, vt idem fieret ſedulò cauit. Eos verò, qui humanis, diuinisque legibus neglectis, ac Dei timore poſtpoſito Eccleſiæ, & eius miniſtris Decimas Dei præcepto debitas, per auaritiam vſurparent, aut ſoluere detrectarent, impiorum loco habuit, ac prorſus coercendos, & ad officium reuocandos duxit. Denique nihil omnino prætermiſſum voluit, quod ad Eccleſiæ vectigalia tuenda, augendaque pertineret; quæ tanquam fidelis diſpenſator, & vltimi etiam quadrantis rationem Deo redditurus, adminiſtrabat potius, quàm erogabat; domi parciſſimus, foris in ijs, quæ ad Dei cultum, & egenorum ſubſidia pertinerent, profuſus, ac planè prodigus.

Igitur cùm tanta charitate ſanctus Antiſtes æſtuaret, & ea quæ ad honorem Dei facerent,

adeo diligenter curaret; ſiebat, vt plebs ei commiſſa, ad imitationem ipſius, dilectione decoris domus Dei ferueret, & ad exercenda charitatis opera incitaretur. Nec inter minima recenſendum profectò eſt, quòd eius ſuaſu Lapus Villelmi Fæſulanus ciuis, ſacrarum Virginum cœtum, quæ ſummitatem arcis Fæſulani montis temporibus illis incolebant, & ob loci anguſtiam, & ſolitudinem, rerum omnium ad vitam opportunarum inopiam patiebantur, ad radices montis in commodiorem locum tranſtulit, nouo eis monaſterio ædificato; quod à conditoris nomine, adhuc Lapi Monaſterium appellatur. Nec longè ab eo Thomas Theoduli, eius itidem exhortationibus adductus, aliud ſacrarum Virginum domicilium conſtruxit, ditauitq. prædijs attributis, ac S. Bartholomæi Apoſtoli nomine nuncupauit.

Sedem Apoſtolicam eo obſequio & cultu venerabatur, vt nihil amplius deſiderari poſſet: ſingulis etenim annis, aut ad ſummum biennijs, legatos, ad obſequium ei exhibendum, & de Eccleſiæ ſuæ ſtatu referendum deſtinabat; eiuſque mandatis non ſolum promptiſſimè parebat; ſed etiam cùm ſe occaſio offerret, iuſſa officijs præueniebat. Franciſcum Ordelaffium Foriliuij,

riliuij,& multarum præterea Eccleſiaſticæ ditionis ciuitatum, & oppidorum occupatorem tyrannumque, Eccleſiæ hoſtem Ægidius Albornotius Cardinalis, in Italia Sedis Apoſtolicæ Legatus, Innocentij Sexti Pontificis Maximi iuſſu declarauerat; contumacemque, ac hæreſis crimine conuictum damnatumque, ſacrorum participatione ſummouerat, eique bellum indixerat: Mirum dictu eſt, qua cura Eccleſiæ cauſam in ſua dioeceſi ſanctus Andreas iuuerit: nam Sacerdotibus mandauit, dum in concionibus verba facerent, vel inter Diuina officia populum alloquerentur, vt euidentem Romanæ Eccleſiæ iuſtitiam populis declararent; omneſque hortarentur, vt non ſolùm pijs precibus diuinum præſidium implorarent, ſed & pecuniam in tam ſanctum ac neceſſarium opus conferrent: atque ita effectum eſt, vt non contemnenda ſubſidia ex piorum hominum ſpontaneis oblationibus Legato mitterentur.

Multus autem erat ſanctus Antiſtes in componendis diſcordijs, quæ inter ciues Florentinos aſſiduè oboriebantur; nec ſolum priuatim odiorum ſemina familiaribus colloquijs opprimebat, ſed & in publicis concionibus de Chriſtiana charitate, ciuilique concordia ſæpenumero ſer-

ro ſermonem inſtituebat: cùmque præclarè diceret,& ob inſignem ſanctitatis famam iam omnibus venerabilis eſſet; quamplurimi, non ſolum ex proximis villis, ſed etiam ex Florentina Ciuitate ad ipſum audiendum confluebant. Igitur cùm in Fæſulano foro, vnde vniuerſa proſpectatur Florentina Ciuitas, in magna ciuium corona de ſuperiori loco diceret, eorumque diſcordias damnaret, ac mirum in modum execraretur, Deum precatus eſt, vt omnibus quotquot adeſſent,eos, qui tantos diſſenſionum ignes accenderent, manifeſtè contueri permitteret. Ac ſtatim, *Surgite*,inquit,*& aſpicite,quinam ſint, qui veſtras diſcordias nutriunt*. Viderunt itaque omnes innumeros coruorum, miluiorum,aliarumque obſcenarum auium greges Florentinæ Ciuitati ſuperuolitantes, atque inter ſe atrociter concertantes. Intellexerunt igitur perennes, ac exitiales illorum diſcordias ab humani generis hoſtibus ſeri, ac foueri; atque in poſterum ſe pacis, concordiæque præcipuos auctores ſemper præſtitere. Quæ cùm fama euulgarentur, in cauſa fortaſſe fuere, cur eius potiſſimum opera, in componendis ciuilibus Bononienſium contentionibus Summus Pontifex vteretur. Vindicata etenim nuper ab immani Vicecomitum

tyran-

tyrannide Bononienſium Ciuitas in Romanæ Eccleſiæ ditionem redierat: grauiter tamen externo bello, internisque ſeditionibus laborabat. Vrbanus ergo Pontifex eius nominis Quintus, res bellicas Ægidio Cardinali Legato demandarat; ad domeſtica verò diſſidia ſedanda, quas præpotentes quædam familiæ alebant, Sanctum Andream delegauit. Qui ſingulari æquitate, ac prudentia omnia breui compoſuit, ordinauitque. nam, & ſi quidam ex potentioribus ciuibus Sancto viro refragari, atque obniti cœpiſſent, varijs tamen morbis exagitati, ac præſens Dei numen experti, concordibus demum votis, propoſitas ab Andrea pacis conditiones amplexi ſunt. Tantam rem paucis attigiſſe ſufficiat: nam quæ ſingillatim in grauiſſimo eo negocio ab ipſo ſunt geſta, eive acciderunt, temporis diuturnitate obliterata ignorantur. Tradunt nonnulli Beatum Andream Bononiæ, dum ea agerentur, carceribus, & vinculis mancipatum, alijſque contumelijs vexatum; quæ de Ciuitate religioſiſſima, & Sedis Apoſtolicæ ditioni ſubiecta, & eo præſertim tempore, cùm ab hoſtibus vndequaque premebatur, obſequentiſſima, nobis ſuaderi non poſſunt.

Tot igitur clarus virtutibus ſanctus Antiſtes,

totque

totque ſignis prodigijsque Serui ſui ſanctitatem, ipſomet Deo atteſtante, populum ſuæ cuſtodiæ diuinitus demandatum, ſumma cum pietatis, & prudentiæ laude gubernabat; atque vt alij parochiarum Paſtores ad eius exemplum muneri ſuo diligenter incumberent, ſatagebat: vtque erga bonos, benignum, manſuetumque, ita aduerſus eos, qui partes ſuas implere negligerent, ſeuerum ſe, verendumque oſtendebat. Probè etenim didicerat ſapientiſſimus Præſul manſuetudinem Paſtoris rigori iudicis attemperare. Et primùm quidem, vt omnes apud Eccleſias ſuas reſiderent, perpetuis edictis ſingulis annis cauit, pœniſque inflictis, reluctantes ad officium compulit; multoſque contumaces titulis, non ſine ignominia, decreto priuauit. Eos verò, qui mulieres parum honeſtè in contubernio haberent, aut alijs criminibus ordini dedecori, populo offenſioni eſſent, acriter corripuit; quoſque paternis monitis ad caſtè & piè viuendum emendare non potuiſſet, beneficijs expulit. Multis verò, præcipuisque vitijs tum Clerus, tum populus eo tempore laborabat; quæ, quoniam peculiaria erant illius ætatis, magnosque labores vir ſanctus illis extirpandis exantlauit, ſaltim ex parte commemoranda videntur. Clericorum igitur

longè

longè maior portio, non ſolùm cuiuſcunque doctrinæ, ſed & proprij officij adeo ignari erant, vt non modò populo non prodeſſent, ſed adiecto plerumque pernicioſo eorum vitæ exemplo, inſcitia ſua obeſſent plurimùm. Neceſſe igitur fuit ſancto Antiſtiti, cùm diœceſim ex ſacrorum Canonum præſcripto inuiſeret, de omnium doctrina, accurato examine, rurſus dijudicare; & quos ad Eccleſiaſtica onera ſuſtinenda, & ſalutem animarum procurandam parum idoneos comperit, qui planè permulti fuerunt, à beneficijs eijcere, eaque alijs, qui aptiores eſſent conferre. Multi præterea, aut nullis, aut falſis cauſis Eccleſiarum poſſeſſionem inuaſerant: Horum impiam temeritatem nullo modo ferendam duxit Beatus Andreas; magnumque illorum numerum à Sanctuario Dei exturbauit: & quoniam id genus hominum audax & litigioſum eſt, magnos ſane labores eum ſubijſſe in huiuſmodi negocio oportuit. Nec eos etiam tolerandos exiſtimauit, qui quæſtum ex mercatura facerent; multoque minus, qui præturas, & officia exercerent. Maior ſiquidem eius diœceſis pars minutis quibuſdam oppidulorum, & vicorum dominis ea tempeſtate abundabat; qui fortaſſe virorum ad ius dicendum aptorum penuria,

nuria, locorum præfecturas, ac magiſtratus clericis demandabant. At ſanctus Antiſtes indecorum, & valde periculoſum ratus, ſi ij, qui in ſortem Domini vocati eſſent, talibus negotijs implicarentur; omnia eiuſmodi munia eis interdixit. Cùm igitur Eccleſiarum Rectores officium ſuum, aut ignorantia obcæcati neſcirent, aut dum alieno incumbunt, negligerent; fiebat, vt oues ſine paſtoribus errantes in præceps malorum, nemine opem ferente, corruerent. Et quamuis permulta eſſent vitiorum capita, quæ ſanctiſſimo Pontifici amputanda fuerunt; duo tamen præcipuè multum ei negotij, ac laboris attulere. Nam & commercia contractuſque, qui promiſcuè fiebant, ſæpe vetiti fœnoris crimini obnoxij erant; & matrimonia plerumque inter perſonas ſacris legibus prohibitas, ac ſæpius furtim, & abſque vlla Eccleſiæ ſolemnitate, aut etiam ſcientia firmabantur; ex quibus duobus teterrimis fontibus, quàm ingens animarum pernicies longè latèque graſſaretur, nemo eſt qui non videat. His Beatus Andreas omni Eccleſiaſticæ diſciplinæ vigore obuiauit, eorumque ora oppoſitis ſanctiſſimis legibus obſtruxit; nec paucos ſane contractus vſurarum titulo damnatos, irritos reddidit; multorumque connubia

contra

contra Eccleſiaſtica decreta ſancita, reſcidit, diremitque; ac ne deinceps clam, & abſque ſacerdotum notitia celebrarentur, ſeueriſſimis edictis ſtatuit. Atque vt omnes quibus animarum cura mandata eſſet, tam ſalutaria eius præcepta ſeruarent, atque vt ab alijs ſeruarentur efficerent; nouos Vicarios in longinquioribus ſuæ diœceſis regionibus conſtituit; qui & ius dicerent, & omnia Dei cultui, & animarum ſaluti neceſſaria comminus inſpicerent, curarentque. Non ſumus neſcij, pleraque ex ijs quæ diximus, ab alijs etiam Eccleſiarum paſtoribus frequenter actitata, nec planè digna, quæ de tanto Antiſtite commemorentur, multis videri poſſe: Nobis verò quælibet Sanctorum ad incrementum diuini cultus, aut populi profectum dicta, factaque pertinentia, celebranda videntur. Nam ſicut ea, quæ in ſuperioribus cæli regionibus conſpiciuntur, quamuis adeò parua ſæpenumero appareant, vt pene ſenſus effugiant; eam tamen claritudinem, virtutemque à loci nobilitate deducunt, vt diligenti obſeruatione digna cenſeantur: Ita Sanctorum geſta, cùm de cordibus eorum prodeant, quæ cælorum inſtar domicilia ſunt, ac templa Spiritus Sancti; etſi exigua nobis videantur, omni tamen honore, ac reuerentia ſuſcipienda

ſunt,

ſunt, ac vt plurimùm Eccleſiæ Dei vtilia, perpetuæ memoriæ commendanda.

Igitur cùm toto vitæ ſuæ die Sanctus Andreas in vinea Domini laboraſſet, magnoſque, atque vberes fructus, indefeſſis vigilijs, in domo eius congregaſſet; iam ſenio confectus, operis ſui finem, debitam mercedem conſequuturus, deſiderabat, expectabatque. In ipſa itaque Dominicæ Natiuitatis die, cùm ad Miſſæ ſacrum, quod illi poſtremum fuit, ſolemni pompa de more celebrandum ſe orans pararet, Beata Virgo Maria, quæ primordia ſacerdotij eius præſens honeſtauerat, adſuit ei etiam ad vitæ occaſum, hora Sacrificij Veſpertini; ipſumque de propinquo eius ad cæleſtem vitam tranſitu admonuit; prædixitque fore, vt ſacroſancto Epiphaniæ die, ipſi quoque Deus, in cælorum regno, facie ad faciem perpetuo contemplandus manifeſtaretur. Hoc nuncio mirum in modum lætus Andreas, iam æternarum deliciarum ſuauitatem in terris prægustans, ingentem animi iucunditatem continere non poterat, quin etiam exterius erumperet, & ipſo corporis habitu perſpicua efficeretur: Nam vultus hactenus aſſiduis ieiunijs, vigilijsque, ac mira vitæ auſteritate exanguis, ac ſquallidus, repentè in lætum adeo, ac ruben-

tem verſus eſt, vt cæleſtis patriæ alicuius ciuis diuini amoris incendijs exardeſcentis imaginem referre videretur. Paulò poſt itaque febri correptus, cum Vidonem Fæſulanum Canonicum, quem vnicè diligebat, de inſtanti morte ſibi per Beatam Virginem prænunciata certiorem reddidiſſet, ſtramineo lectulo decubuit. Increbreſcente verò eius ægrotationis fama, non clerici modò ex vicinioribus Eccleſijs, ſed ciuium etiam Florentinorum quamplurimi ad eum, officij gratia inuiſendum veniebant: quos ille benignè comiterque ſuſcipiens, ad Chriſtianam charitatem, & ciuilem concordiam ſeruandam, vt conſuetudo ipſius erat, exhortabatur, alijſque ſalutaribus monitis erudiebat. Adueniente igitur ſuprema vitæ hora, cum pſalmos Dauidicos alternatim cum ſuis clericis recitaſſet, pronunciato apoſtolico Symbolo, omnibus Eccleſiæ Sacramentis, ſumma animi demiſſione perceptis, ad ſupernam Patriam, corporis vinculis abſolutus, perpetuò cum Deo regnaturus euolauit; anno Dominicæ natiuitatis tercenteſimo ſeptuageſimo quarto poſt milleſimum; à Religionis ingreſſu quinquageſimo octauo; cum Fæſulanam Eccleſiam quatuor & viginti annis ſanctiſſimè gubernaſſet. Ipſa eius obitus hora

cubiculum, in quo Sanctus recumbebat, mira luce illuſtratum, ac ſuauiſſimo odore perfuſum fuiſſe traditur. Eadem verò qua deceſſit nocte, virgo quædam decimum ætatis annum agens ſubitò exclamauit, videre ſe lucidam ſcalam, à terra cælos pertingentem, hominemque pontificijs veſtibus indutum, ac duorum Epiſcoporum medium, per eam, ad cæleſtia aſcendiſſe: quæ audiens mater intellexit, quod reuera erat, eadem hora Sanctum Andream ad æterna tabernacula tranſmigraſſe. Alia itidem virgo, cuius matri Andreas prædixerat fore, vt eadem nocte ipſe, & eius filia ex hac vita decederent; appropinquante mortis hora, elatá ſubito voce, Expecta, inquit, me ſanctiſſime Pater, vt vnà cæleſtia regna ingrediamur. ſtatimque, eodem ſanè, quo Beatus Andreas temporis momento, expirauit.

Paucis elapſis diebus idem Sanctus Vidoni intimo eius, vt diximus, amico apparuit, Epiſcopalibus indumentis candidis ornatus, lilia, roſaſque manibus geſtans; rogatuſque, cur flores, quod Pontificiam grauitatem haud decere videbatur, haberet; reſpondit, ſe virginitatem incorruptam ad mortem vſque ſeruaſſe, atque idcirco cum virginibus, floribus redimitum

Digitized by Google

Agnum ſequi. Ad ſancti viri corpus venerandum, magnus factus eſt vndequaque populorum concurſus; multique ægroti, debileſque non eius modo attactu, ſed percepta etiam iucundiſſima, ac ſalutari odoris fragrantia, quæ ab eo mirè emanabat, ſanitatem conſequuti feruntur. Eius exuuiæ ab omnibus,quotquot aderant auidè abreptæ, ſublatæque ſunt: ferream cathenam, cuius ſuperius meminimus, vidua quædam mulier clam abſtulit; eamque haud multo poſt Fratribus Carmelitis, vt honorificentius aſſeruaretur detulit. Demum quamuis idemmet teſtamento cauiſſet, vt eius corpus Florentiæ in Carmelitarum Eccleſia ſepulturæ mandaretur; non permiſerunt tamen Fæſulani montis accolæ ſe tanto theſauro ſpoliari; ſed in Cathedrali æde, vt honorificè conderetur curarunt: quod deinde ijdem Carmelitæ, noctu, pia fraude clam ſublatum in eorum Eccleſiam, vbi idemmet religioſas veſtes, & tam eximiæ ſanctitatis initia ſuſceperat, eandem tum quoque odoris ſuauitatem diffundens aſportarunt: Ibidemque hactenus aſſeruatur in ſublimi marmoreo ſepulchro, ſignis, picturiſque, vt ea ferebant tempora, egregiè exornato; ac integrum, incorruptumque populo ad hæc vſque tempora

colendum oſtentatur. Epitaphium, quod ſubiecimus, atque ibidem marmorea tabula, pio magis quàm erudito ſtilo, exaratum legitur, Coluccius Salutatus Reip. Florentinæ ab epiſtolis Secretis, magnique ſua ætate in literis nominis, ſcripſiſſe fertur.

MONTIS CARMELI DE RELLIGIONE VETVSTA
RAPTVS AD ECCLESIAM FAESVLEAMQ. MITRAM
PROGENIE CELEBRIS VIRTVTE CELEBRIOR OMNI
HOC DE CORSINIS MARMORE SVBTEGITVR
ANDREAS CHRISTI FAMVLVS DE IVRE VOCATVS
NVMINIS AETERNI TOTVS IN OBSEQVIO
VIRTVTIS CVLTOR PATER AVXILIATOR EGENIS
EXEMPLO VITAE MIRVS ET ELOQVIO
QVI QVALIS FVERIT MIRACVLA MVLTA FATENTVR
QVAE DEVS OSTENDIT CORPORIS AD TVMVLVM

Canonici Fæſulani tantæ ſanctitatis, tantorumque in ſe, eorumque Eccleſiam beneficiorum memores, vt Nerius Corſinus Florentinæ Eccleſiæ Præpoſitus, Sancti Andreæ germanus frater, quo etiam Vicario idem Sanctus multo tempore vſus erat, eidem in Epiſcopatu ſuccederet optarunt; & per Petrum Corſinum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardina-

lem eius patruelem, tum Auenione commorantem, à Gregorio eius nominis Vndecimo Pontifice Maximo impetrarunt. Qui deinceps multis annis eandem Eccleſiam magna cum prudentiæ, ac integritatis laude adminiſtrauit.

Coruſcabat interea ſignis, prodigijsque Beati Andreæ defuncti corpus; famaque & veneratio eius magis magisque diffundebatur, augebaturque; & multi, qui ſe ſuaque, in neceſſitatibus quibuſcunque, eius patrocinio commendauerant, voti compotes effecti, vt gratias agerent, & beneficiorum acceptorum monumenta appenderent, ad eius ſepulchrum quotidie confluebant. Singula vero recenſere, quæ eius interceſſione patrata ſunt miracula, longum ſane & arduum eſſet. Attamen, ne aliquo ſaltem eorum guſtu lectores fraudemus; pauca quædam omni fide comprobata, commemoranda putauimus.

Petrus Victorius nobilis adoleſcens, qui deinde domi, militiæque clarus, inter principes ſuæ ætatis ciues Florentiæ habitus eſt, Prati, quod inſigne eſt Hetruriæ oppidum, alta turri prolapſus, dum præceps rueret, implorato Sancti Andreæ præſidio, non viuus modo, ſed incolumis, illæ-

ſusque ab ipſis mortis faucibus mirabiliter ereptus, ſeruatusque eſt.

Eodem oppido mulieri cuidam ſiniſtra corporis pars adeo obſtupuerat, vt nec aure audiret, nec brachio prorſus vteretur. Hæc ſacerdotem in maiori Eccleſia de virtutibus, ac miraculis Sancti Andreæ pro concione dicentem cum audiſſet, ſpem concepit, ſe etiam eius beneficio ſalutem conſequi poſſe. Toto itaque animo ad ipſum conuerſa, eius ſe interceſſionibus commendauit: ſtatim igitur ibimet obdormiſcens, viſa ſibi eſt morbo prorſus leuari; ac paulo poſt exurgens, ſanam ſe, ac vigentem ſenſit: atque vt apud poſteros facti memoria maneret, id ipſa iurata profeſſa eſt, actisque publicis conſignari iuſſit.

Florentiæ, cum Bernardinus duorum annorum puer, grauiter ægrotans iam animam ageret, admota pectori Beati Andreæ cathena, ac Pontificali eius anulo digitis inſerto, temporis momento adeo conualuit, vt ſtatim cum ceteris pueris luſum ierit.

Vincentius Ardiſinus, à graui infirmitate emotæ mentis factus, appoſita eius capiti Sancti viri mitra, repente ſanus, & animi compos ad eiuſdem Sancti altare ſacroſanctam Domi-

nici

nici Corporis communionem eadem die participauit.

Eliſabet Serralia dæmonibus obſeſſa, inuocato ad eius ſepulchrum eiuſdem Sancti auxilio, ſe penitus liberam ſenſit.

Alia itidem cæca mulier febribus oppreſſa, cum ob inopiam nullam medicorum opem experta eſſet, ad ſancti viri præſidium confugiens, voto nuncupato, vnà febre, & cæcitate ſanata eſt.

Sed quod narraturi ſumus miraculum, longè nobiliſſimum, ac præclariſſimum, tum magnitudine facti, tum rei euidentia, profectò eſt; approbantibus, atque vna teſtimonium dicentibus, non vniuerſa modò Florentina ciuitate, ſed auguſtiſſimo etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Collegio, ipſoque demùm Summo Pontifice, quin etiam ipſiſmet Eccleſiæ hoſtibus: quod paulo accuratius enarrandum videtur. Inuaſerat Florentinorum ditionis loca Nicolaus Picininus, Philippi Mariæ Vicecomitis Mediolanenſium Ducis copiarum ductor, qui Florentinos, quibuſcum Eugenius Quartus Pontifex Maximus fœdus iunxerat, internecino bello aggreſſus fuerat. Is cùm vicina vrbi loca, magno tum ci-

uium, tum Pontificis, qui Florentiæ commorabatur, terrore ac trepidatione depopulatus eſſet, inde diſcedens, occupato per vim Sancti Sepulchri oppido, ac Tiferno obſeſſo, maiores in dies progreſſus faciebat. Sed cum eodem tempore Franciſcus Sfortia ingentia damna Mediolanenſium Duci inferret; ſtatuit Picininus, vt illi quamprimum ſuppetiat ferret, cum Florentinis confligere; & tanquam de victoria certus, vnico prælio de re tota decidere. Trepidantibus itaque Florentinis, quibus de rerum ſumma cum peritiſſimo, & clariſſimo ſuæ ætatis Duce alea ſubeunda eſſet, inter cetera ſubſidia, quæ aduerſus illum turbinem parabant, ea non poſtrema fuerunt, quæ in huius Sancti patrocinio collocarunt. Frequens igitur ciuium concurſus ad eius ſepulchrum erat; atque inter eos, qui ardentiori ſtudio Beati Andreæ opem, in tanto diſcrimine, Patriæ implorabant, adoleſcens quidam fuit. Huic Beatus Andreas die Sancti Ioannis Baptiſtæ natiuitati ſacro, ſe maniſeſtè videndum obtulit, præcepitque, vt ſuo nomine Decemuiros, ad quorum curam res bellica pertinebat, adiret, iuberetque, copiarum ducibus ſcriberent, vt quinta ab ea die, cum hoſtibus manus conſerere non detrectarent;

rent; Deum enim eorum hoſtes profligaturum, ac inſignem Florentinis victoriam elargiturum. Paruit adoleſcens, remque belli præfectis detuliſt; qui cæleſtibus promiſſis fidem adhibendam, iuſſiſque parendum cenſuerunt. Factum adeò euulgatum eſt, vt non modò tota ciuitate notum ac celebre fieret, ſed & ad hoſtes eius fama perueniret; quamuis illi Florentinos tanquam ſuperſtitioſos cauillati, rem pro deridiculo habuerint. Igitur cùm præſtituta die Florentinorum exercitus in armis eſſet, Picininus tanquam imparatos oppreſſurus, eos totis viribus adortus eſt: Satis conſtat, adeo illum ſibi indubitatam victoriam promiſiſſe, vt vicinorum oppidorum accolas inermes, tanquam ad certam prædam adduxerit. Commiſſo igitur ad Anglarium prælio, cum per multas horas acriter pugnatum vtrinque fuiſſet, tandem victoriam, eaque prorſus incruenta, pro Florentinis ſtetit: Maior hoſtium pars cæſa, captaque: Dux cum paucis fuga vix euaſit. De Florentino exercitu nullus pene deſideratus eſt. Tradunt nonnulli, Beatum Andream à quibuſdam in aere viſum, albo equo inſidentem, ac cæleſtis exercitus acies in hoſtes immittentem.

Hæc victoria non modò grandi metu Sum-

mum Pontificem, Florentinoſque liberauit, qui periculoſiſſimo bello feliciter, glorioſeque defuncti ſunt, ſed infracta Vicecomitum potentia, maiori Italiæ parti pacem conciliauit, reſque Eccleſiæ in tuto conſtituit. Quæ tam eximia, ac ſalutaria bona ſingulari Beati Andreæ beneficio profectò adſcribenda ſunt.

Maximo ſane gaudio tantæ rei nuncius Florentiæ exceptus eſt; & inter cetera lætitiæ ſigna, illud haud poſtremum fuit, quòd publico decreto, ad gratias Deo agendas, debitoſque honores Beato Andreæ exhibendos, vt à Metropolitana æde, ad vſque Carmelitanam Eccleſiam, Clerus, populuſque vniuerſus, vnà cum Republicæ Magiſtratibus procederent, ac munera ſancti viri ſepulchro ſinguli offerrent, ſancitum eſt. Geſta ſunt hæc volente, ac probante Summo Pontifice Eugenio; qui etiam Senatus, Populique Florentini precibus, agentibus præſertim Dominico Capranica, Iuliano Cæſarino, & Proſpero Columna Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, viris religioſiſſimis, ac de Republica Chriſtiana optimè meritis, indulſit, vt perpetuis futuris temporibus anniuerſarius dies, quo ad cæleſtem gloriam B. Andreas tranſlatus eſt, ſolemnis in ea Eccleſia eſſet, at-

que in eius memoriam Sacra Deo fierent; ceterique omnes honores Sanctis haberi conſueti, Beato Andreæ haberentur. Accidit itaque, cùm primum ſancti viri Corpus, omnibus videndum, colendumque, in altiſſimo ſuggeſtu collocatum fuit, vt primo ſtatim conſpectu, populus, qui infinitus prope ad eam celebritatem conuenerat; magno erga eum deuotionis affectu incitatus adeò exclamaret, SANCTE ANDREA ORA PRO NOBIS, vt tantæ multitudinis vox tonitrui inſtar cælum vſque ferretur. Quod cum iterum iterumque fieret, & repetitis vocibus SANCTVS ab vniuerſis acclamaretur, vſus obtinuit vt deinceps ab omnibus abſque diſcrimine ſemper diceretur SANCTVS. Nec popularis tantum auræ ſuffragijs adeo inſignem, ac honorificam appellationem adeptus eſt, ſed ſummorum etiam virorum grauiſſimis ſententijs, meritorum, ac indubitatæ apud omnium animos opinionis ſanctimoniæ iure, eidem attributa fuit: ijſdem etenim diebus, cum Orationem de laudibus eius quidam ex Carmelitis Fratribus, coram Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & magna Cleri, ac populi frequentia habiturus, ambigeret vtrum in publica concione Sanctus nuncupandus eſſet; con-

ſulti

ſulti ijdem Cardinales reſponderunt, honores à Summo Pontifice illi delatos, ſpeciem ſolemnis Canonizationis referre; ideoque eum SANCTVM appellandum videri. atque inde factum arbitror, vt plerique omnes ſcriptores, qui res ipſius geſtas memoriæ mandarunt, eiuſvè ex occaſione mentionem fecerunt, præſcripto ſemper ſanctitatis titulo eius nomen honeſtarint. Quibus Senatus, Populuſque Florentinus ad eius cultum, venerationemque magis, magiſque incitatus, ampliores adhuc ei honores non decreuit modo, ſed eos etiam qui in Catholica Eccleſia ampliſſimi eſſent, vt ab Apoſtolica Sede decernerentur, curauit. Statuit itaque, vt recurrente quot annis die obitus Beati Andreæ, omnes vrbani Magiſtratus ad Carmelitanam Eccleſiam honoris cauſa conuenirent; idemque fieret in Sanctorum Apoſtolorum Petri, & Pauli feſto die, quo tam illuſtris victoria Florentino populo diuino munere obtigit: hoc adiecto, vt viginti pauperes, ad huius Sancti honorem, nouis veſtimentis publico ſumptu induti, ad eius ſepulchrum ſiſterentur; quod & hactenus ſeruatur. Haud multo poſt, vt in Sanctorum Pontificum numerum Beatus Andreas adſcriberetur agere cæpit; ac Paulum Se-

cundum,

cundum, & Sixtum Quartum Pontifices Maximos quæſitiſſimis precibus rogauit, vt hoc ei maximi beneficij loco tribuerent; à quibus eo etiam deuentum eſt, vt rei examen diuerſis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus mandarent. Clemente verò Octauo, negocium diu intermiſſum rurſus inchoatum eſt; quod à Paulo Quinto longius prouectum, demum à Sanctiſſimo Domino Noſtro VRBANO OCTAVO, vniuerſo Chriſtiano orbe approbante perfectum eſt: Qui petente Ludouico XIII. Chriſtianiſſimo Galliarum Rege; ac Sereniſſimo Ferdinando Secundo Hetruriæ Magno Duce, inſtante etiam Gregorio Canalio Carmelitarum Priore generali, ac Illuſtri Corſinorum Familia, ſumptus abundè ſuppeditantibus Octauio Corſino Archiepiſcopo Tarſenſi, Philippo eius fratre, Nerijque alterius fratris vita functi filijs; ſolemni pompa, ſplendidiſſimo apparatu, ac longe maiori quam vnquam hactenus factum ſit magnificentia, Beatum Andream Corſinum Carmelitam, Epiſcopum Fæſulanum, ad Dei honorem, & gloriam, & Catholicæ Eccleſiæ decus & præſidium, in Sanctorum Epiſcoporum numerum feliciter retulit.

LAVS DEO.

[illegible]randum, & Sixtum Quintum [illegible] Ma-
[illegible] maximi beneficij [illegible] quibus
etiam [illegible] diuersis
Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus man-
daret. [illegible]
inter [illegible]
lo Quinto longius [illegible] San-
ctissimo Domino Nostro [illegible],
vniuerso Christiano orbe [illegible]
[illegible] potente Lud[illegible]
[illegible] Galliarum Rege [illegible]
[illegible] Henrico Magno Duce [illegible]
[illegible] Gregorio [illegible] Cardinalium [illegible]
[illegible] ac Illustri [illegible]
[illegible]
Archiepiscopo [illegible], eiusque [illegible],
Nerijque alterius fratris vita [illegible]
pompa, splendidissimo apparatu, [illegible]
[illegible]
[illegible], Beatum Antonium [illegible]
itum, Episcopum [illegible], ad Dei hono-
rem, & gloriam, & Catholicae [illegible]
& praesidium, in Sanctorum Episcoporum nu-
[illegible].

LAVS DEO.

Pro Miſſa
S. ANDREÆ CORSINI.
Oratio.

DEVS, qui in Eccleſia tua, noua ſemper inſtauras exempla virtutum: da populo tuo Beati Andreæ Confeſſoris tui atque Pontificis, ita ſequi veſtigia: vt aſſequatur & præmia. Per Dominum noſtrum &c.

Secreta.

OBlata tibi munera, quæſumus Domine, intercedente Beato Andrea Confeſſore tuo atque Pontifice, propitius reſpice: & nos cæleſtis gratiæ rore perfunde. Per Dominum noſtrum &c.

Poſtcommunio.

INterceſſione Beati Andreæ Confeſſoris tui atque Pontificis, ſacris nos myſterijs emundatos, ab omni quæſumus peccati labe præſerua: & gratiæ tuæ propitius nobis dona concede. Per Dominum noſtrum &c.

Digitized by Google

Digitized by Google